

بیمه اتباع خارجی نیازمند فرآیندی نظام‌مند

در راستای تعمیم و گسترش پوشش بیمه‌ای، آن دسته از اشخاصی که خارج از کشور اقامت دارند و امکان حضور در ایران و انعقاد قرارداد بیمه با آنان میسر نبوده و تمایل به بیمه‌پردازی دارند، با توجه به ضوابط و مقررات خاصی می‌توانند خود را نزد سازمان تأمین اجتماعی بیمه کنند تا با اجراز شرایط مقرر، از خدمات و تعهدات قانونی بهره‌مند شوند.

تابعیت، اصطلاحی حقوقی است که از یک‌صد و پنجاه سال پیش در زبان فارسی استفاده می‌شود. طی چندسال گذشته، مقاله‌نامه‌ای بین ۱۱۶ کشور جهان درخصوص حوادث ناشی از کار منعقد شد و طبق ماده یک این مقاله‌نامه، کلیه اتباع کشورهای ملحق‌شده به مقاله‌نامه شماره ۱۹ سازمان بین‌المللی کار، که طبق قوانین و مقررات مربوط در ایران به کار اشتغال دارند، در مقابل حوادث ناشی از کار، تحت‌پوشش حمایت‌هایی چون، خدمات درمانی تا بهبود فرد حادثه‌دیده، غرامت دستمزد، غرامت نقص عضو، ازکارافتادگی جزئی، ازکارافتادگی کلی ناشی از کار، فوت در اثر حادثه ناشی از کار و ... قرار می‌گیرند.

از این رو، موافقت‌نامه‌هایی میان کشورهای مختلفی منعقد شده است؛ به‌طوری‌که بر اساس آن، اتباع بیگانه کارگری، در هر کشوری از حمایت‌ها و بیمه‌نامه‌تأمین اجتماعی، طبق موافقت‌نامه مذکور و قوانین کشور خودشان، برخوردار خواهند شد. اصولاً اتباع خارجی در کشور، به چهار گروه مجاز و یک گروه غیرمجاز، تقسیم می‌شوند.

۱- اتباع خارجی‌ای که به‌صورت پناهنده در کشور اقامت دارند.

۲- دیپلمات‌ها، کارکنان و کارشناسان سازمان‌های بین‌المللی و سازمان‌های وابسته، مذاکره‌کنندگان، سرمایه‌گذاران، خبرنگاران و همچنین مزدوجان با اتباع ایرانی.

۳- شاغلان دارای پروانه کار در واحدهای تولیدی، صنعتی و خدماتی.

۴- گروه دیگر از اتباع خارجی مجاز، کسانی هستند که با ویزای A و یا قصد زیارت، گردشگری و یا درمان، وارد کشور می‌شوند و اقامت آنها، محدود و حداکثر سه‌ماهه است.

اتباع غیرمجاز نیز کسانی هستند که فاقد مدرک اقامتی و ترددی باشند و به‌صورت غیرقانونی و غیرمجاز و از مبادی غیررسمی و غیرقانونی، وارد کشور می‌شوند.

شایان ذکر است، برای اتباع خارجی مجاز، تمهیداتی از قبیل دوره‌های سوادآموزی، دوره‌های آموزش فنی و حرفه‌ای، مهارت‌های معیشتی، مهارت‌های زندگی و حضور در برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌های جهت‌دار در سطح جامعه، بهره‌مندی از بیمه سلامت و ... فراهم شده است.

نرخ حق بیمه متعلقه برای اتباع بیگانه، ۳۰ درصد از مزد و حقوق مشمول کسر حق بیمه کارگر است؛ شامل ۲۰ درصد حق بیمه سهم کارفرما، ۷ درصد حق بیمه سهم کارگر و ۳ درصد حق بیمه سهم دولت. آنچه مسلم است، حضور اتباع بیگانه، در کشور می‌تواند پیامدهای منفی و مثبتی را به‌دنبال داشته باشد. از تبعات منفی آن، اشتغال غیرمجاز اتباع بیگانه است که یکی از علل بالا بودن نرخ بیکاری در کشور محسوب می‌شود؛ چرا که هزاران فرصت شغلی جویندگان نیروی کار داخلی از دست می‌رود. همچنین نیروی کار خارجی، موجبات کاهش ضریب امنیت شغلی در بازارکار را فراهم می‌آورد و بهداشت روانی برای نیروی کار ایرانی را از بین می‌برد. از طرفی، تغییر فرهنگ کار و اشتغال را شکل می‌دهد. همچنین باعث کاهش درآمد ناخالص ملی، از طریق انتقال ارز (اتباع خارجی، اموال و درآمدهای خود را به انواع و اقسام روش‌ها به ارز تبدیل و یا پول رایج کشور را از مرزها خارج می‌کنند) می‌شود. از طرفی، با کسب رایگان مهارت در صنایع و انتقال تکنولوژی بی‌واسطه به خارج از کشور، موجبات بی‌ثباتی را رقم می‌زنند. به هر جهت، اتباع بیگانه، به‌دلیل عدم نیاز به پرداخت حق بیمه، مالیات و ... هزینه‌های‌شان کاهش پیدا می‌کند.

ادامه در صفحه ۳

پیام تسلیت مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی به مناسبت حادثه سانچی

مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی، با صدور پیامی، درگذشت شهادت‌گونه سرنشینان نفتکش سانچی را تسلیت گفت و تأکید کرد که تعهدات این سازمان در قبال خانواده سرنشینان کشتی که زیرپوشش تأمین اجتماعی هستند، در اسرع وقت انجام می‌شود. دکتر سیدقتی نوربخش، در پیام خود نوشته است: «خبر پرواز ملکوتی و شهادت‌گونه ۳۲ تن از کارکنان خدمتگزار و شجاع صنعت حمل‌ونقل دریایی، ملت صبور ایران را در سوگ و اندوهی جانکاه فرو برد.» دکتر نوربخش، همچنین اعلام کرده سازمان تأمین اجتماعی برای حمایت قانونی از خانواده‌های زیرپوشش و به‌منظور برقراری حمایت‌های مستمری بازماندگی، ترتیباتی عاجل را به عمل می‌آورد.

۰۲ | کتبی‌نو

تشریح جزئیات تلاش‌ها و پیگیری‌های کمیته ویژه رسیدگی

به حادثه نفتکش سانچی

تمام تلاش‌مان را کردیم

ماموریت نیمه‌تمام، و جان‌باختن در اسارت آتش و دود، سرنوشت سانچی و ۳۲ خدمه آن بود. کشتی‌ای که قرار بود یک محموله نفتی صادراتی را به بندر دایسون کره‌جنوبی برساند اما در میانه‌های راه، با یک کشتی فله‌بر چینی، در آب‌های ساحلی این کشور تصادف کرد، آتش گرفت، غرق شد و تازه‌ترین تراژدی برای ایرانیان را رقم زد. حادثه‌ای که با وقوع آن، از همان ساعات اولیه، مشارکتی بین‌المللی شکل گرفت و امید می‌رفت خدمه آن، نجات پیدا کنند؛ اما پس از ۹ روز، و به رغم همه تلاش‌ها برای امدادونجات سانچی، به قعر اقیانوس رفت. آن یک هفته پرالتهاب، و دهه‌ها پرسش، به معمای این روزها تبدیل شده است. از شایعاتی چون احتمال حمله‌موشکی آمریکا به کشتی و تعلل و کم‌کاری چینی‌ها در اطفای آتش، تا تردد دو کشتی را دارا خاموش و... ابهام‌هایی است که شاید به‌منظور یافتن جوابی منطقی برای آنها، باید تا بازشدن جعبه‌سیاه در ماه‌های آینده صبر کرد. با همه اینها، یک روز پس از تأیید جان‌باختن همه خدمه کشتی، نقاط تاریک و زوایای پنهان این حادثه، به قدری زیاد و عجیب بود و افکار عمومی، آنچنان تشنه‌شنیدن حقیقت ماجرا بودند که کمیته ویژه پیگیری حادثه را در دروی اصحاب رسانه نشاندا تا به‌تعبیر علی ربیعی - که به نمایندگی از رئیس‌جمهور، مسئول رسیدگی به حادثه شده بود- به روشنگری درباره سانچی و ابهامات آن بپردازند. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، در این نشست که به اتفاق دیگر اعضای کمیته -متشکل از نمایندگان وزارت امور خارجه، مجلس شورای اسلامی، سازمان بنادر و کشتیرانی و شرکت ملی نفت کش- در آن حاضر شده بود، تأکید داشت مسئولان هر کاری را که برای نجات خدمه کشتی از دست‌شان برمی‌آمده، انجام داده‌اند.

■ انگیزه‌های غیرروشنگرانه برخی ابهامات

رئیس کمیته ویژه رسیدگی به حادثه نفتکش سانچی، با بیان اینکه این حادثه یکی از فجایع دریایی کم‌سابقه در ۶۰ سال اخیر بوده، گفت: «در این چند روز، اظهارات و تحلیل‌های زیادی درباره حادثه مطرح شده و وظیفه ما این است که در قبال آنها روشنگری کنیم تا افکار عمومی، از ابعاد مختلف ماجرا آگاه شوند.» علی ربیعی، باتأکید بر اینکه برخی ابهامات درباره سانچی، انگیزه‌ای غیرروشنگرانه دارند و سلامت اطلاع‌رسانی را زیرسوال می‌برند، اظهار کرد: «حادثه سانچی، در ابعاد سیاسی، فنی، انسانی و امدادی و عملیاتی قابل تشریح است و به همین دلیل، سایتی برای بحث و پاسخ‌دهی به سوال‌ها راه‌اندازی شده و در آینده‌ای نزدیک نیز گزارشی جامع درباره حادثه منتشر می‌شود که همه زوایای موضوع را روشن خواهد کرد.» وی در پاسخ به سوالی درباره زمان وقوع حادثه و نوع واکنش کمیته رسیدگی به حادثه برای شروع عملیات امدادونجات، گفت: «در ساعات اولیه حادثه، کارشناسان ایرانی سازمان بنادر و کشتیرانی، به چین اعزام شدند و پیگیری‌های سیاسی و فنی عملیاتی، در بالاترین سطوح انجام شد. از نظر انسانی، وزارت رفاه درگیر شد، از جهت کشتیرانی، وزارت راه و از جهت محموله نیز وزارت نفت به موضوع ورود کرد و هر کدام، بنابر مسئولیتی که داشتند، عملیات را پیگیری می‌کردند. رئیس‌جمهور نیز در دو روز یکشنبه و دوشنبه، علاوه بر پیگیری‌های تلفنی، جلساتی با حضور وزرا برگزار کرد. ما به‌طور مداوم، با وزیر امور خارجه در تماس بودیم. در همین مدت، سفرای دو کشور چین و ژاپن خواسته شدند و با کشور کره‌جنوبی نیز صحبت‌هایی صورت گرفت و کمیته رسیدگی در شانگهای، با حضور مقام‌های چینی و کشورهای دیگر تشکیل شد و در برخی موارد، به‌دلیل اهمیت موضوع، حتی منتظر تشریفات دیپلماتیک نماندیم.»

■ داستان سرایی ژولورنی

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، در پاسخ به سوالی که چرا موقعیت یاب کشتی‌ها خاموش بوده؟ و آیا این مسئله، به حمل و نقل مواد و محوله‌های غیرقانونی به کشور کره شمالی مربوط بوده؟ طرح چنین احتمالی را دروغی بزرگ خواند که نشان‌دهنده بی‌اطلاعی مدعیان آن از مسائل سیاسی و فنی است. ربیعی اظهار کرد: «در برخی محافل گفته می‌شود مقصد کشتی سانچی، کشور کره شمالی بوده یا موشک آمریکایی، نفتکش را هدف قرار داده، اما اینها داستان سرایی ژولورنی هستند. واضح است که اگر موشک شلیک شده

یکشنبه • اول بهمن ۱۳۹۶ • شماره صد و سی و هشت

A T I V E H N O

در برخی محافل گفته می‌شود مقصد سانچی، کره شمالی بوده یا موشک آمریکایی، آن را هدف قرار داده، اما اینها داستان سرایی ژولورنی است / عکس: مرصیه براری

که رنجی چندروزه به خانواده‌ها دادیم، اما امروز نزد مردم و افکار عمومی شرمنده نیستیم و در عملیات امدادونجات، کوتاهی نکرديم.»

■ اعزام تکاورها برای نجات دریانوردان

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، در پاسخ به سوالی درباره کمبود نیروهای تخصصی و تجهیزات آتش‌نشانی در حوادث و علت اعزام تکاوران ارتش، یادآور شد: «چندروز پس از حادثه، درجه حرارت قسمت پاشنه کشتی به حدود ۸۰ تا ۹۰ درجه رسید و ما فکر می‌کردیم در روزهای بعد نیز همین دما حفظ می‌شود و می‌توان خدمه را از کشتی بیرون کشید. تمام اطلاعات و شواهد نیز احتمالات این گمانه

را تأیید می‌کرد. به همین دلیل نیز تکاوران نیروی دریایی ارتش را به محل حادثه اعزام کردیم. این نیروها صرفاً برای نجات جان افراد به محل حادثه اعزام شده بودند و نقش و مسئولیتی در اطفای حریق نداشتند؛ اما متأسفانه در روزهای بعد، دمای کشتی به ۴۰۰ درجه رسید و ادامه عملیات، غیرممکن شد.» ربیعی، در تشریح علت وقوع حادثه و احتمالاتی که مطرح شده، گفت: «برای اظهارنظر قطعی درباره علت حادثه، باید تا بازگشایی جعبه‌سیاه کشتی صبر کرد، ولی شواهد نشان می‌دهند که برخورد شدید دماغه کشتی کریستال، به دیواره کشتی سانچی و نفوذ ۵ متری به داخل، علت اصلی حادثه بوده است.»

■ صرفه اقتصادی، علت استفاده از پرچم پاناما

ربیعی، در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه چرا نفتکش ایرانی، با پرچم پاناما تردد می‌کرده و آیا این موضوع، به تحریم‌ها و دورزدن آن ارتباط داشته؟ خاطرنشان کرد: «این موضوع، در چارچوب مسائل بازرگانی تحلیل می‌شود. درحال حاضر، ۵ الی ۶ کشور در دنیا از قبیل پاناما، قبرس و لیبریا پرچم خود را در سفرهای دریایی و تجارتی، به کشورهای دیگر می‌دهند و اتفاقاً تحریم هم نیستند. استفاده از پرچم ارزان، شیوه‌ای متداول در حمل‌ونقل دریایی است و صرفاً به مسائل اقتصادی و بازرگانی، مرتبط است.»

■ تشکیل تیم پیگیری حقوقی حادثه

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، با بیان اینکه خسارت معنوی این حادثه جبران‌ناپذیر است، درباره مراحل رسیدگی‌های حقوقی گفت: «فرزندی که دیگر هیچ‌وقت پدر نخواهد داشت یا همسری که هرگز شوهر خود را نخواهد دید یا زوجی که با یکدیگر در این حادثه سوختند، جبران‌ناپذیرند؛ اما مسائل حقوقی، امری است که باید عاطفی ما هیچ‌وقت فراموش نمی‌شوند. چند اولویت در رمزگشایی از جعبه‌سیاه است. که برای هر کدام، تیم‌های حقوقی مجهز و کمیته مشترک حقوقی، میان سازمان بنادر و شرکت ملی نفتکش و وزارت خارجه تشکیل شده است. مهم‌ترین مسئله ما بازگشایی جعبه‌سیاه کشتی است که باید با حضور سازمان بین‌المللی دریانوردی و کشورهای ذی‌نفع، در کشور چین انجام شود. جعبه‌سیاه با حضور نمایندگان کشورمان پلمپ شده و در زمان مناسب، بازگشایی می‌شود. بدنه کشتی، محموله و، کارکنان سانچی، پوشش بیمه‌ای داشته‌اند و سازمان‌های بیمه‌های بین‌المللی و داخلی، خسارت را به صورت صددرصد، پرداخت خواهند کرد.»

اشاره به فضاسازی‌های صورت‌گرفته در رابطه با کم‌کاری چینی‌ها، تصریح کرد: «ما با کسی عقد اخوت نداریم. جان یک عزیز ایرانی، به صدهزار رابطه و مراوده سیاسی می‌ارزد. ما امین جامعه هستیم و در اظهارنظرهای‌مان فارغ از مسائل سیاسی، اظهارنظر می‌کنیم.» ربیعی، در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه آیا جان‌باختگان حادثه سانچی، شهید محسوب می‌شوند یا خیر؟ گفت: «به رئیس‌جمهور نامه‌ای نوشتیم که آیا جان‌باختگان حادثه، شهید محسوب می‌شوند یا خیر؟ در بنیاد شهید، ادبیاتی به نام شهید خدمت وجود دارد و طبق تفاهم صورت‌گرفته، قرار است جان‌باختگان حادثه سانچی، شهید ضمن خدمت محسوب شوند.»

■ به احتمال‌های حداقلی، امیدوار بودیم

رئیس کمیته ویژه رسیدگی به حادثه کشتی نفتکش سانچی، درباره نحوه اطلاع‌رسانی و در پاسخ به این سوال که چرا در طول یک هفته به خانواده‌های دریانوردان امید واهی داده می‌شد درحالی که مسئولان کشور چین، در همان ساعات اولیه حادثه اعلام کرده بودند دریانوردان همگی از بین رفته‌اند، گفت: «فردای موضوع، با کارشناسان پزشکی، کارشناسان شیمی، کاپیتان‌ها و متخصصان دریانوردی صحبت کردیم. چینی‌ها هم گفته بودند با وجود ۱۱۱ هزار و ۵۱۰ تن میعانات گازی، مازوت و گازوئیل و مواد شیمیایی، شانس برای زنده‌ماندن خدمه باقی نمانده است. اینها را می‌دانستیم، اما یک‌در دریانوردان، برای ما مهم بود. صادقانه می‌گویم به‌رغم همه اطلاعات، اگر یک اپسیلون هم احتمال می‌دادیم که کسی فرصت و شانس زنده‌ماندن داشته باشد، باید به این احتمال، احترام می‌گذاشتیم.»

ربیعی، با اشاره به سخت‌بودن انتخاب میان دو تصمیم انسانی و کارشناسی، اظهار کرد: «در روز اول بعد از حادثه، اطلاعات نشان می‌داد دمای پاشنه کشتی که پرسنل و اتاق‌های ایزوله در آن قسمت قرار داشتند، ۴۰۰ درجه بود و با وجود سختی فراوان و به دلایل

انسانی، ترجیح دادیم عملیات را ادامه دهیم.» وی افزود: «اگر روز اول می‌گفتیم خدمه کشته شده‌اند، آیا این انتقاد مطرح نمی‌شد که چرا به حرف چینی‌ها اعتماد کردید؟ آیا نمی‌گفتید کاش همه تلاش‌تان را کرده بودید؟ آیا نمی‌گفتید ای کاش عقلایی محض تصمیم نمی‌گرفتید؟ درست است

وزیر تعاون، کار و

رفاه اجتماعی: اگر

یک اپسیلون هم

احتمال می‌دادیم

که کسی فرصت و

شانس زنده‌ماندن

داشته باشد، باید به

این احتمال، احترام

می‌گذاشتیم. درست

است که رنجی

چندروزه به خانواده‌ها

دادیم، اما امروز نزد

مردم و افکار عمومی

شرمنده نیستیم و در

عملیات امدادونجات،

کوتاهی نکرديم

بازماندگان سانچی، مستمری بازماندگی می‌گیرند

معاون بیمه‌ای سازمان تأمین اجتماعی گفت: «۲۰ نفر از جانباختگان حادثه نفتکش سانچی، بیمه‌شده تأمین اجتماعی هستند و ارائه خدمات به بازماندگان این حادثه از تمامی ظرفیت‌های قانونی پیگیری می‌شود.» محمدحسن زدا، با تأکید بر اینکه حادثه سانچی از نظر تأمین اجتماعی، حادثه ناشی از کار تلقی می‌شود، اظهار کرد: «خدمات و تعهدات بلندمدت